

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 23. maja 2019*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Uredba (EU) št. 650/2012 – Člen 3(1)(g) in (i) – Pojem ‚odločba‘ v dednih zadevah – Pojem ‚javna listina‘ v dednih zadevah – Pravna opredelitev nacionalnega potrdila o dedovanju – Člen 3(2) – Pojem ‚sodišče‘ – Neobvestitev Evropske komisije s strani države članice o notarjih, ki kot nesodni organi tako kot sodišča izvajajo sodno funkcijo“

V zadevi C-658/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (regionalno sodišče v Gorzówu Wielkopolskim, Poljska) z odločbo z dne 10. oktobra 2017, ki je na Sodišče prispela 24. novembra 2017, v postopku, ki ga je začela oseba

WB,

ob udeležbi

Przemysław Bac, notarke,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik senata, C. Toader (poročevalka), sodnica, A. Rosas, L. Bay Larsen in M. Safjan, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: M. Aleksejev, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 29. novembra 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za WB M. Krzymuski, radca prawny,
- za P. Bac, notarko, M. Margoński, zastępca notarialny,
- za poljsko vlado B. Majczyna, S. Żyrek in E. Borawska-Kędziarska, agenti,
- za nemško vlado T. Henze in M. Hellmann, agenta,
- za špansko vlado S. Jiménez García, agent,

* Jezik postopka: poljščina.

- za madžarsko vlado M. Z. Fehér, G. Koós in M. M. Tátrai, agenti,
- za Evropsko komisijo M. Wilderspin in S. L. Kalèda, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 28. februarja 2019

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1)(g) in (i) ter (2), člena 39(2), člena 46(3)(b) ter člena 79 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju (UL 2012, L 201, str. 107), pa tudi na razlago prilog 1 in 2 k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 1329/2014 z dne 9. decembra 2014 o obrazcih iz Uredbe št. 650/2012 (UL 2014, L 359, str. 30).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka, ki ga je začela oseba WB proti P. Bac kot notarki z notarsko pisarno v kraju Słubice (Poljska), da bi pridobila kopijo potrdila o dedovanju, ki ga je izdala ta notarka.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 650/2012

- 3 V uvodnih izjavah od 20 do 22 in 62 Uredbe št. 650/2012 je navedeno:
 - „(20) Ta uredba bi morala upoštevati različne sisteme za urejanje dednih zadev, ki se uporabljajo v državah članicah. Zato bi moral imeti izraz ‚sodišče‘ v tej uredbi širok pomen, tako da se ne bi nanašal le na sodišča v pravem pomenu besede, ki izvajajo sodno funkcijo, temveč tudi na notarje ali matične urade v nekaterih državah članicah, ki v nekaterih dednih zadevah tako kot sodišča izvajajo sodno funkcijo, ter v nekaterih državah članicah na notarje in pravne strokovnjake, ki v določenih dednih zadevah izvajajo sodno funkcijo na podlagi prenosa pooblastil s strani sodišča. Za vsa sodišča, kot so opredeljena v tej uredbi, bi morala veljati pravila o pristojnosti iz te uredbe. Nasprotno pa izraz ‚sodišče‘ ne bi smel vključevati izvensodnih organov držav članic, po nacionalnem pravu pooblaščenih za obravnavanje dednih zadev, kot so notarji v večini držav članic, v katerih navadno ne izvajajo sodne funkcije.
 - (21) Ta uredba bi morala vsem notarjem, pristojnim za obravnavanje dednih zadev v državah članicah, omogočiti izvajanje te pristojnosti. Veljavnost pravil o pristojnosti iz te uredbe za notarje v določeni državi bi morala biti odvisna od tega, ali spadajo v opredelitev sodišča iz te uredbe.
 - (22) Listine, ki jih notarji izdajo v dednih zadevah v državah članicah, bi morale biti v obtoku v skladu s to uredbo. Kadar notarji izvajajo sodno funkcijo, zanje veljajo pravila o pristojnosti, odločbe, ki jih izdajo, pa bi morale biti v obtoku v skladu z določbami o priznavanju, izvršljivosti in izvrševanju sodnih odločb. Kadar notarji ne izvajajo sodne funkcije, zanje ne veljajo pravila o pristojnosti, javne listine, ki jih izdajo, pa bi morale biti v obtoku v skladu z določbami o javnih listinah.

[...]

(62) Verodostojnost javne listine bi moral biti avtonomen pojem, ki naj zadeva vprašanja, kot so pristnost listine, zahteve glede obličnosti za listino, pooblastila organa, ki sestavi listino, in postopek, po katerem se listino sestavi. Vključevati bi moral tudi dejstva, ki jih v javno listino zapiše zadevni organ, kot je dejstvo, da sta se navedeni stranki določenega dne sestali v prisotnosti tega organa in dali navedene izjave. Stranka, ki želi izpodbijati verodostojnost javne listine, bi morala to storiti na pristojnem sodišču države članice, iz katere izvira javna listino, po pravu te države članice.“

4 Člen 3 te uredbe določa:

„1. V tej uredbi:

[...]

(g) ‚odločba‘ pomeni vsako odločbo v dednih zadevah, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na to, kako je odločba poimenovana, vključno s sklepom sodnega uradnika o odmeri stroškov sodnega postopka;

[...]

(i) ‚javna listino‘ pomeni listino v dedni zadevi, ki je bila uradno sestavljena ali overjena kot javna listino v državi članici in katere verodostojnost:

(i) se nanaša na podpis in vsebino javne listine, ter

(ii) jo je ugotovil javni organ ali drug organ, ki ga je za ta namen pooblastila država članica izvora.

2. V tej uredbi izraz ‚sodišče‘ pomeni vsak sodni organ ter vse druge organe in pravne strokovnjake, pristojne za dedne zadeve, ki izvajajo sodno funkcijo ali delujejo na podlagi pooblastil, ki jih nanje prenese sodni organ, ali pod nadzorom sodnega organa, če ti drugi organi in pravni strokovnjaki zagotavljajo jamstva glede svoje nepristranskosti in pravice strank do zaslišanja in so odločbe, ki jih izdajo, po pravu države članice, v kateri delujejo:

(a) lahko predmet pritožbe, naslovljene na sodni organ, ali predmet ponovne preučitve s strani tega organa ter

(b) imajo podobno veljavo in učinek kot odločba sodnega organa glede iste zadeve.

Države članice v skladu s členom 79 uradno obvestijo [Evropsko k]omisijo o drugih organih in pravnih strokovnjakih iz prvega pododstavka.“

5 Člen 59(1), drugi pododstavek, te uredbe določa:

„Oseba, ki želi uporabiti javno listino v drugi državi članici, lahko zaprosi organ, ki je sestavljal javno listino v državi članici izvora, naj izpolni obrazec, sprejet po svetovalnem postopku iz člena 81(2), v katerem opiše dokazno moč javne listine v državi članici izvora.“

6 Člen 79(1) in (2) Uredbe št. 650/2012 določa:

„1. Komisija na podlagi uradnih obvestil držav članic sestavi seznam drugih organov in pravnih strokovnjakov iz člena 3(2).

2. Države članice obvestijo Komisijo o naknadnih spremembah podatkov s seznama. Komisija seznam ustrezno spremeni.“

Izvedbena uredba št. 1329/2014

7 Člen 1(1) in (2) Izvedbene uredbe št. 1329/2014 določa:

„1. Obrazec, ki se uporabi kot dokazilo o odločbi v dedni zadevi iz člena 46(3)(b) Uredbe [št. 650/2012], je določen v Prilogi 1 kot obrazec I.

2. Obrazec, ki se uporabi kot dokazilo o javni listini v dedni zadevi iz členov 59(1) in 60(2) Uredbe [št. 650/2012], je določen v Prilogi 2 kot obrazec II.“

Poljsko pravo

Zakon o notariatu

8 Ustawa Prawo Notariacie (zakon o uvedbi zakona o notariatu) z dne 14. februarja 1991 (Dz. U. št. 22, pozicija 91), kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 13. decembra 2013 (Dz. U. 2014, pozicija 164) (v nadaljevanju: zakon o notariatu), v členu 4 določa, da notarji vodijo urad.

9 V skladu s členom 5(1) zakona o notariatu so notarji za svojo dejavnost plačani v skladu z dogovorom med strankama, v mejah tarife, ki jo v skladu s členom 5(3) tega zakona določi minister za pravosodje po dogovoru z ministrom za finance in po posvetovanju z nacionalno notarsko zbornico.

10 Poljski notarji izdajajo potrdila o dedovanju v skladu s členi od 95a do 95p zakona o notariatu.

11 Člen 95b zakona o notariatu določa:

„Notar pred sestavo potrdila o dedovanju ob udeležbi vseh zainteresiranih oseb in upoštevanju člena 95ca naredi zapisnik o dedovanju.“

12 Člen 95c(1) in (2) zakona o notariatu določa:

„1. Notar pred izdelavo zapisnika o dedovanju osebe, udeležene pri izdelavi zapisnika, obvesti o obveznosti razkritja vseh okoliščin, na katere se vsebina zapisnika nanaša, in o kazenski odgovornosti za dajanje neresničnih izjav.

2. V zapisnik o dedovanju se vnesejo zlasti:

(1) soglasna zahteva za izdajo potrdila o dedovanju, ki jo predložijo osebe, udeležene pri izdelavi zapisnika.

[...]“

13 Člen 95ca(1) in (3) zakona o notariatu določa:

„1. Na predlog zainteresirane osebe notar ob njeni udeležbi pripravi osnutek zapisnika o dedovanju.

[...]

3. Zainteresirana oseba lahko v izjavi, dani pred notarjem, ki je pripravil osnutek zapisnika o dedovanju, ali pred drugim notarjem, potrdi podatke, zajete v osnutku zapisnika o dedovanju, in da soglasje za izdelavo zapisnika o dedovanju v skladu z osnutkom zanj.“

14 Člen 95e zakona o notariatu določa:

„1. Po izdelavi zapisnika o dedovanju notar sestavi potrdilo o dedovanju, če ni dvomov o pristojnosti nacionalnih organov, vsebini tujega prava, ki se uporabi, identiteti dediča, velikosti dednih deležev, če je zapustnik zapustil vindikacijsko volilo, pa tudi o identiteti osebe, ki ji je bilo zapuščeno vindikacijsko volilo, in predmetu volila.

2. Notar odkloni sestavo potrdila o dedovanju, če:

(1) je bilo pred tem že sestavljeno potrdilo o dedovanju ali izdan sklep o dedovanju;

(2) se med izdelavo zapisnika o dedovanju pojavijo okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da pri njegovi izdelavi niso bile prisotne vse osebe, ki bi se lahko upoštevale kot zakoniti ali oporočni dediči, ali osebe, ki jih je zapustnik določil za vindikacijske volilojemnike, ali da obstajajo ali so obstajale oporoke, ki niso bile odprte ali razglašene;

[...]

(4) za zadevo niso pristojna nacionalna sodišča.

3. Če naj bi zapuščina pripadla občini ali [Skarbowi Państwa (državna blagajna, Poljska)] kot zakonitim dedičem, dokazi, ki jih je predložila zainteresirana oseba, pa ne zadostujejo za sestavo potrdila o dedovanju, lahko notar to potrdilo sestavi šele po tem, ko na stroške zainteresirane osebe skliče dediče. Ustrezno se uporabijo določbe členov 673 in 674 [kodeks postępowania cywilnego (zakonik o civilnem postopku)].“

15 Člen 95j zakona o notariatu določa:

„Registrirano potrdilo o dedovanju ima enak učinek kot pravnomočni sklep o dedovanju.“

16 Člen 95p zakona o notariatu določa:

„Kadar je v drugih določbah napoteno na sklep o dedovanju, se s tem razume tudi registrirano potrdilo o dedovanju. [...]“

Civilni zakonik

17 Člen 1025(2) kodeks cywilny (civilni zakonik) določa, da „[v]elja domneva, da je oseba, ki je prejela sklep o dedovanju ali potrdilo o dedovanju, dedič.“

18 V skladu s členom 1027 civilnega zakonika lahko „[d]edič [...] svoje pravice, ki izhajajo iz dedovanja, v razmerju do tretje osebe, ki ne uveljavlja pravic iz naslova dedovanja, dokaže le na podlagi sklepa o dedovanju ali registriranega potrdila o dedovanju.“

19 Člen 1028 civilnega zakonika določa, da „[č]e ta, ki je prejel sklep o dedovanju ali potrdilo o dedovanju, vendar ni dedič, razpolaga s pravico, ki pripada zapuščini v korist tretje osebe, ta oseba pridobi pravico ali je prosta obveznosti, če ne ravna v slabi veri.“

Zakonik o civilnem postopku

20 Člen 669¹ zakonika o civilnem postopku določa:

„1. Zapuščinsko sodišče registrirano potrdilo o dedovanju razveljavi, če je bil v zvezi z isto zapuščino že izdan sklep o dedovanju.

2. V primeru registracije dveh ali več potrdil o dedovanju v zvezi z isto zapuščino zapuščinsko sodišče na predlog zainteresirane osebe razveljavi vsa potrdila o dedovanju in izda sklep o dedovanju.

3. V položajih, ki niso ti iz odstavkov 1 in 2, je razveljavitev registriranega potrdila o dedovanju dopustna le v primerih, določenih v zakonu.“

21 Člen 679 tega zakonika določa:

„1. Dokaz, da oseba, ki je prejela sklep o dedovanju, ni dedič ali da je njen dedni delež drugačen kot ta, ki je bil ugotovljen, je mogoče izvesti le v postopku za razveljavitev ali spremembo sklepa o dedovanju ob uporabi določb tega poglavja. Vendar lahko udeleženec postopka za izdajo sklepa o dedovanju spremembo tega sklepa zahteva le, če svojo zahtevo utemelji z elementi, na katere se ni mogel sklicevati v tem postopku, predlog za spremembo pa vloži pred iztekom enega leta od dneva, ko je možnost tega sklicevanja dobil.

2. Predlog za začetek takega postopka lahko vloži vsaka zainteresirana oseba.

3. Če je izveden dokaz, da je dediščino v celoti ali v delu pridobila oseba, ki ni navedena v pravnomočnem sklepu o dedovanju, zapuščinsko sodišče zadevni sklep spremeni in izda sklep o dedovanju v skladu z resničnim pravnim stanjem.

4. Določbe odstavkov od 1 do 3 se ustrezno uporabijo za registrirano potrdilo o dedovanju ali za sklep o pridobitvi vindikacijskega volila.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

22 Oče osebe WB, ki je umrl 6. avgusta 2016, je bil poljski državljan z običajnim prebivališčem na Poljskem. Oseba WB je bila ena od strank v zapuščinskem postopku po svojem očetu, ki se je začel pri notarki P. Bac z notarsko pisarno na Poljskem zaradi pridobitve potrdila o dedovanju. Ta notarka je to listino pripravila v skladu s poljskim pravom 21. oktobra 2016.

23 Pokojnik je bil podjetnik, ki je gospodarsko dejavnost opravljal blizu nemško-poljske meje. Oseba WB je želela izvedeti, ali obstaja kapital pri eni ali več nemških bankah in – če je tako – kolikšen znesek tega kapitala bi bil lahko del zapuščine. Zato je oseba WB 7. junija 2017 vložila zahtevek za izdajo kopije potrdila o dedovanju, ki ga je sestavila navedena notarka, in za izdajo dokazila, da ta listina pomeni odločbo v dednih zadevah v smislu člena 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012, na obrazcu iz Priloge 1 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014. Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je podredno in le za primer odklonitve tega zahtevka vložila zahtevek za izdajo kopije potrdila o dedovanju in dokazila, da to potrdilo pomeni javno listino v dedni zadevi v smislu člena 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012, na obrazcu iz Priloge 2 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014.

24 Notarski namestnik v pisarni, ki jo vodi P. Bac, je 7. junija 2017 z zapisnikom ta zahtevka zavrnil. V bistvu je ugotovil, da je potrdilo o dedovanju „odločba“ v smislu člena 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012 in da ne more opraviti potrditve v obliki obrazca iz Priloge 1 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014, ker Republika Poljska Komisije ni uradno obvestila v skladu s členom 3(2) te uredbe. Notarski namestnik je v zvezi s podrednim zahtevkom osebe WB navedel, da opredelitev potrdila

o dedovanju kot „odločbe“ izključuje njegovo opredelitev kot „javno listino“, zato izdaja ustreznega dokazila na obrazcu iz Priloge 2 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014 kljub izpolnitvi pogojev iz člena 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 ni mogoča.

- 25 Oseba WB je 7. junija 2017 pri predložitvenem sodišču vložila tožbo, v kateri je trdila, prvič, da potrdilo o dedovanju izpolnjuje vse pogoje za njegovo opredelitev kot „odločba“ v smislu člena 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012, in drugič, da to, da Republika Poljska Komisije ni obvestila o notarjih, ki sestavljajo potrdila o dedovanju, v skladu s členom 3(2), zadnji pododstavek, in členom 79 te uredbe, ne vpliva na pravno naravo potrdila o dedovanju.
- 26 Predložitveno sodišče meni, da mora za to, da odloči o tožbi osebe WB, izvedeti, ali se lahko potrdilo iz Priloge 1 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014 izda tudi za procesne akte, ki niso izvršljivi. Predložitveno sodišče meni, da razlaga člena 46(3)(b) v povezavi s členom 39(2) Uredbe št. 650/2012 govori v prid temu, da se dokazilo uporablja za vse odločbe, tudi za tiste, ki niso izvršljive.
- 27 Predložitveno sodišče poleg tega meni, da je treba pojasniti opredelitev pojmov „odločba“ in „sodišče“ v smislu Uredbe št. 650/2012. Meni, da poljski notarji, ki izdajajo potrdila o dedovanju, izvajajo – v zvezi z legitimacijo dedičev – „tako kot sodišča [...] sodno funkcijo“ v smislu uvodne izjave 20 Uredbe št. 650/2012. Ugotavlja tudi, da ima potrdilo o dedovanju učinke pravnomočnega sklepa o dedovanju, ki ga izda sodišče, zato ga je treba šteti za „odločbo“ v smislu člena 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012. Vendar se sodišče sprašuje, ali pojem „odločba“ pomeni, da mora tako odločbo nujno izdati organ, pristojen za obravnavo spornih vprašanj med zadevnima strankama.
- 28 Predložitveno sodišče glede neobvestitve držav članic v nasprotju s členom 79 Uredbe št. 650/2012 meni, da iz vsebine te določbe ni nedvoumno razvidno, ali je tako uradno obvestilo konstitutivno ali le informativno.
- 29 Nazadnje predložitveno sodišče navaja, da potrdila o dedovanju, ki ga sestavi poljski notar, ni mogoče šteti za „odločbo“ v smislu Uredbe št. 650/2012, vendar to potrdilo nesporno izpolnjuje pogoje za to, da se šteje za „javno listino“ v smislu člena 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012.
- 30 V teh okoliščinah je Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim (regionalno sodišče v Gorzówu Wielkopolskim, Poljska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 46(3)(b) [Uredbe št. 650/2012] v povezavi s členom 39(2) [te uredbe] razlagati tako, da je izdaja dokazila o odločbi v dedni zadevi, katerega vzorec je v Prilogi 1 [k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014], dopustna tudi v zvezi z odločbami, s katerimi je potrjen status dediča, vendar niso (niti deloma) izvršljive?
 2. Ali je treba člen 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da pomeni potrdilo o dedovanju, kakršno je poljsko potrdilo o dedovanju, ki ga notar sestavi na podlagi soglasne zahteve vseh udeležencev postopka izdaje potrdila o dedovanju in ki ima pravne učinke pravnomočnega sodnega sklepa o dedovanju [...], odločbo v smislu te določbe in je zato treba člen 3(2), prvi [podod]stavek, Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da je treba notarja, ki sestavlja tovrstna potrdila o dedovanju, šteti za sodišče v smislu zadnjenavedene določbe?
 3. Ali je treba člen 3(2), drugi [podod]stavek, Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da je obvestitev, ki jo država članica opravi v skladu s členom 79 Uredbe, zgolj informativna in ni pogoj za to, da se pravni strokovnjak, pristojen za dedne zadeve, ki izvaja sodno funkcijo, šteje za sodišče v smislu člena 3(2), prvi [podod]stavek, te uredbe, če izpolnjuje vse pogoje iz zadnjenavedene določbe?

4. Če je odgovor na prvo, drugo ali tretje vprašanje nikalen: ali je treba člen 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 razumeti tako, da je zaradi ugotovitve, da pomeni nacionalni postopkovni instrument, s katerim se potrди status dediča, kakršno je poljsko potrdilo o dedovanju, odločbo v smislu člena 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012, izključena ugotovitev, da pomeni javno listino?
5. Če je odgovor na četrto vprašanje pritrdilen: ali je treba člen 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da potrdilo o dedovanju, kakršno je poljsko potrdilo o dedovanju – ki ga sestavi notar na podlagi soglasne zahteve vseh udeležencev postopka za izdajo potrdila o dedovanju – pomeni javno listino v smislu te določbe?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Drugo in tretje vprašanje

- 31 Predložitveno sodišče z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, prvič, ali je to, da država članica ni podala uradnega obvestila o tem, da notarji izvajajo sodno funkcijo, v skladu s členom 3(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 650/2012, odločilno za njihovo opredelitev kot „sodišče“, in če ni, ali je treba člen 3(2), prvi pododstavek, navedene uredbe razlagati tako, da je notar, ki na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku sestavi potrdilo o dedovanju, kot je ta iz postopka v glavni stvari, v skladu z nacionalno ureditvijo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, „sodišče“ v smislu te določbe, in drugič, ali je treba člen 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da je potrdilo o dedovanju, kot je to iz postopka v glavni stvari, ki ga sestavi notar na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku, „odločba“ v smislu te določbe.
- 32 V skladu s členom 3(1)(g) Uredbe št. 650/2012 pomeni „odločba“ vsako odločbo v dednih zadevah, ki jo izda sodišče države članice, ne glede na to, kako je odločba poimenovana, vključno s sklepom sodnega uradnika o odmeri stroškov sodnega postopka.
- 33 Za odločbo v smislu te določbe je torej značilno, da jo izda „sodišče“, zato je za odgovor na vprašanje, ali je treba potrdilo o dedovanju, kot je to iz postopka v glavni stvari, šteti za „odločbo“, najprej ugotoviti, ali je treba organ, ki je to potrdilo izdal, šteti za „sodišče“ v smislu člena 3(2) navedene uredbe.
- 34 V zvezi z opredelitvijo pojma „sodišče“ to v skladu s členom 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 pomeni vsak sodni organ ter vse druge organe in pravne strokovnjake, pristojne za dedne zadeve, ki izvajajo sodno funkcijo ali delujejo na podlagi pooblastil, ki jih nanje prenese sodni organ, ali pod nadzorom sodnega organa, če ti drugi organi in pravni strokovnjaki zagotavljajo jamstva glede svoje nepristranskosti in pravice strank do zaslišanja in so odločbe, ki jih izdajo, po pravu države članice, v kateri delujejo, lahko predmet pritožbe, naslovljene na sodni organ, ali predmet ponovne preučitve tega organa ter imajo podobno veljavo in učinek kot odločba sodnega organa glede iste zadeve.
- 35 Člen 3(2), drugi pododstavek, te uredbe določa, da države članice uradno obvestijo Komisijo o drugih organih in pravnih strokovnjakih, ki izvajajo sodno funkcijo.
- 36 Člen 79 Uredbe št. 650/2012 v zvezi s tem natančneje določa, da Komisija na podlagi uradnih obvestil držav članic sestavi seznam drugih organov in pravnih strokovnjakov iz člena 3(2) te uredbe. Države članice obvestijo Komisijo o poznejših spremembah podatkov s seznama, Komisija pa seznam ustrezno spremeni.
- 37 V tem primeru je treba ugotoviti, da poljski notarji niso navedeni na tem seznamu, ker jih Republika Poljska ni določila za nesodne organe, ki tako kot sodišča izvajajo sodno funkcijo.

38 Zato je treba pred določitvijo, ali je notar, ki v skladu z nacionalno zakonodajo, kot je ta iz postopka v glavni stvari, na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku sestavi potrdilo o dedovanju, izpolnjuje merila iz člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012, odločiti o posledicah nepredložitve uradnega obvestila iz člena 3(2), drugi pododstavek, navedene uredbe.

Posledice nepredložitve uradnega obvestila v smislu člena 3(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 650/2012

39 Opozoriti je treba, da v členu 3(2) Uredbe št. 650/2012 niso naštetih organi in pravni strokovnjaki, ki se v smislu navedene uredbe štejejo za sodišča, vendar pa so v njem izrecno določeni pogoji, ki jih morajo za to izpolnjevati navedeni organi in pravni strokovnjaki.

40 Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, je v Uredbi št. 650/2012 – drugače kot na primer v Uredbi (ES) št. 805/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 38) ali Uredbi (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2012, L 351, str. 1), v katerih ni nobene splošne določbe o določitvi pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, da se lahko neki organ šteje za sodišče – v členu 3(2) namreč natančno določeno, da pojem „sodišče“ v smislu te uredbe ne zajema le sodnih organov, ampak tudi vse druge organe in pravne strokovnjake, pristojne za dedne zadeve, ki izvajajo sodno funkcijo in ki izpolnjujejo pogoje iz te določbe (glej v tem smislu sodbo iz dne 9. marca 2017, Zulfikarpašić, C-484/15, EU:C:2017:199, točka 35, in z dne 9. marca 2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, točka 48).

41 Iz tega sledi, da morajo organi in pravni strokovnjaki, pristojni za dedne zadeve, ki niso sodni organi, za to, da se jih lahko šteje za „sodišče“ v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012, izpolnjevati merila iz te določbe.

42 V zvezi s tem mora v okviru Uredbe št. 650/2012 vsaka država članica za pripravo seznama iz člena 79 te uredbe preveriti, ali organi, pristojni za dedne zadeve, izpolnjujejo pogoje iz člena 3(2), prvi pododstavek, navedene uredbe, da se jih lahko šteje za „sodišča“, in o njih v skladu s členom 3(2), drugi pododstavek, te uredbe uradno obvestiti Komisijo.

43 Čeprav se s tem uradnim obvestilom Komisiji ustvarja domneva, da so nacionalni organi, prijavljeni na podlagi člena 79 Uredbe št. 650/2012, „sodišča“ v smislu člena 3(2) te uredbe, pa se na podlagi okoliščine, da neki nacionalni organ ni bil naveden, še ne more skleniti, da ta organ ne izpolnjuje pogojev iz člena 3(2) navedene uredbe (glej po analogiji sodbo z dne 30. maja 2018, Czerwiński, C-517/16, EU:C:2018:350, točka 31 in navedena sodna praksa).

44 Kot je razvidno iz uvodne izjave 21 Uredbe št. 650/2012, bi moralo biti vprašanje, ali so notarji v neki državi članici zavezani s pravili o pristojnosti iz te uredbe, namreč odvisno od tega, ali spadajo v opredelitev „sodišča“ v smislu navedene uredbe, ne pa od njihove vključitve na seznam iz člena 79 navedene uredbe, ki se sestavi na podlagi uradnega obvestila iz člena 3(2), drugi pododstavek, navedene uredbe.

45 Nacionalno sodišče, ki odloča o sporu glede opredelitve organa ali pravnega strokovnjaka, pristojnega za dedne zadeve, kot „sodišča“ v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012, ali ki ima pomisleke glede pravilnosti obvestil, ki jih je posredovala neka država članica, si lahko postavi vprašanje, ali so v zadevi, o kateri odloča, pogoji iz te določbe izpolnjeni in po potrebi v ta namen Sodišču predloži predlog za sprejetje predhodne odločbe.

46 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da bi bil cilj Uredbe št. 650/2012, ki je zagotoviti učinkovito izvajanje sodne oblasti v Evropski uniji, resno ogrožen, če bi bilo vsaki državi članici dovoljeno, da določi, da se organi in pravni strokovnjaki, ki tako kot sodišča izvajajo sodno funkcijo, opredelijo kot „sodišča“

v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012, ne da bi Komisijo o njih obvestila v skladu s členom 79 Uredbe št. 650/2012 ali pa da bi jo, nasprotno, o njih obvestila, ne da bi pri tem upoštevala pogoje, ki so izrecno določeni v tej določbi.

- 47 Zato iz tega, da Republika Poljska Komisiji ni posredovala obvestila o poljskih notarjih v smislu člena 79 Uredbe št. 650/2012, ni mogoče sklepati, da jih ni mogoče šteti za „sodišče“, če izpolnjujejo pogoje iz navedene uredbe.
- 48 Iz tega sledi, da ima dejstvo, da Republika Poljska ni podala obvestila v smislu člena 3(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 o tem, da notarji izvajajo sodno funkcijo, le informativno vrednost.
- 49 Zato je treba posebej določiti, ali notar, ki na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku sestavi potrdilo o dedovanju, izpolnjuje pogoje iz člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012, da se ga lahko šteje za „sodišče“ v smislu te določbe.

Pojem „sodišče“ v smislu člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012

- 50 Najprej je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in načela enakosti izhaja, da je treba pojme iz določbe prava Unije, ki za določitev svojega pomena in obsega ne napotuje izrecno na pravo držav članic, običajno v vsej Uniji razlagati avtonomno in enotno, pri čemer se ne smejo upoštevati le pojmi iz te določbe, ampak tudi njeno sobesedilo in cilji, ki se uresničujejo z zadevno ureditvijo (glej v tem smislu sodbo z dne 21. junija 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, točka 33).
- 51 Organ, ki ni sodni, ali pravni strokovnjak, pristojen za dedne zadeve v skladu s členom 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 – kot je pojasnjeno v točki 34 te sodbe – spada k pojmu „sodišče“ v smislu te določbe, če izvaja sodno funkcijo ali deluje na podlagi pooblastil, ki jih nanj prenese sodni organ, ali pod nadzorom sodnega organa, če izpolnjuje pogoje iz te določbe.
- 52 S pogoji iz člena 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 se, kot je poudaril generalni pravobranilec v točkah 76 in 77 sklepnih predlogov, zagotavlja spoštovanje načela vzajemnega zaupanja v pravosodje držav članic, na katerem temelji uporaba navedenih določb te uredbe o priznavanju in izvrševanju odločb v skladu s poglavjem IV navedene uredbe, in na katerem je utemeljena različna ureditev, ki se uporablja za pretok odločb in listin v državah članicah.
- 53 Čeprav se sodna in notarska funkcija razlikujeta, pa je iz uvodne izjave 20 Uredbe št. 650/2012 vseeno razvidno, da bi moral imeti pojem „sodišče“ v okviru te uredbe širok pomen, s katerim bi se zajeli tudi notarji, kadar izvajajo sodno funkcijo v nekaterih dednih zadevah. V tej isti uvodni izjavi je pojasnjeno, da pojem „sodišče“ nasprotno ne bi smel vključevati nesodnih organov držav članic, ki so po nacionalnem pravu pooblašteni za obravnavanje dednih zadev, kot so notarji v večini držav članic, v katerih navadno ne izvajajo sodne funkcije.
- 54 Zato je treba ugotoviti, ali notar, ki sestavi potrdilo o dedovanju, v okviru Uredbe št. 650/2012 izvaja sodno funkcijo v smislu člena 3(2) navedene uredbe.
- 55 V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče razsodilo, da izvajanje sodne funkcije zajema pooblastilo, da se na podlagi lastnih pristojnosti odloči o morebitnih spornih vprašanjih med zadevnima strankama (glej v tem smislu sodbo z dne 2. junija 1994, Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, točki 17 in 18). Da se za neki organ lahko šteje, da izvaja sodno funkcijo – ob upoštevanju posebnosti dejavnosti, ki jo izvaja – mora imeti pooblastilo za odločanje v morebitnem sporu (glej v tem smislu sklep z dne 24. marca 2011, Bengtsson, C-344/09, EU:C:2011:174, točka 19 in navedena sodna praksa). To ne velja, kadar je pristojnost zadevnega strokovnjaka povsem odvisna od volje strank.

- 56 Zato je treba šteti, da organ izvaja sodno funkcijo, če bi lahko bil pristojen v primeru spora v dednih zadevah. To merilo se uporablja ne glede na pravdno ali nepravdno naravo postopka izdaje potrdila o dedovanju (glej v tem smislu sodbo z dne 21. junija 2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, točka 44).
- 57 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da notar v skladu s členom 1027 civilnega zakonika dedne pravice dedičev v razmerju do tretjih oseb, ki niso dediči, potrdi s potrdilom o dedovanju v okviru nespornih zapuščinskih postopkov.
- 58 Notar lahko to potrdilo o dedovanju v skladu s členom 95c(2), točka 1, zakona o notariatu izda le na soglasno zahtevo dedičev. Notar po uradni dolžnosti preveri dejstva in to potrdilo v skladu s členom 95e(1) tega zakona izda, le če ni dvomov o pristojnosti nacionalnih organov, vsebini tujega prava, ki se uporabi, identiteti dediča, velikosti dednih deležev, če je zapustnik zapustil „vindikacijsko“ volilo, pa tudi o identiteti osebe, ki ji je bilo zapuščeno „vindikacijsko“ volilo, in predmetu volila. Poleg tega mora notar v skladu s členom 95e(2), točka 2, zakona o notariatu sestavo potrdila o dedovanju med drugim odkloniti, če pri sestavi zapisnika o dedovanju niso bili prisotni vsi dediči.
- 59 Iz teh določb izhaja, da notarji navedene notarske posle v zvezi z izdajo potrdila o dedovanju izvajajo na podlagi soglasne zahteve zainteresiranih strank, pri čemer v primeru nesoglasja med strankami v pristojnosti sodišča ne posegajo, saj nimajo nikakršnega pooblastila za odločanje, čeprav so po poljskem pravu pri izdaji potrdila o dedovanju dolžni preveriti spoštovanje zakonsko zahtevanih pogojev.
- 60 Poleg tega je treba ugotoviti, da notarji v skladu s členoma 4 in 5 zakona o notariatu opravljajo svobodni poklic, ki kot glavno dejavnost vključuje zagotavljanje številnih ločenih storitev proti plačilu, ki se v mejah tarife določi v skladu z dogovorom med strankama.
- 61 Zato za navedene dejavnosti ni mogoče šteti, da se z njimi izvaja sodna funkcija.
- 62 Ker so pogoji iz člena 3(2) Uredbe št. 650/2012 kumulativni, ni treba preverjati izpolnjenosti drugih pogojev iz te določbe, saj v obravnavani zadevi pogoj v zvezi z izvajanjem sodne funkcije ni izpolnjen.
- 63 Ker potrdila o dedovanju, kot je to iz postopka v glavni stvari, ne izda sodišče v smislu člena 3(2) Uredbe št. 650/2012, to potrdilo torej v skladu s točko 32 te sodbe ni „odločba“ v dednih zadevah v smislu člena 3(1)(g) te uredbe.
- 64 Na podlagi navedenega je treba na drugo in tretje vprašanje odgovoriti, da je treba:
- člen 3(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da to, da država članica ni podala uradnega obvestila v skladu s to določbo o tem, da notarji izvajajo sodno funkcijo, ni odločilno za opredelitev notarjev kot „sodišče“;
 - člen 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da notar, ki sestavi listino na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ni „sodišče“ v smislu navedene določbe, zato je treba člen 3(1)(g) te uredbe razlagati tako, da taka listina ni „odločba“ v smislu te določbe.

Prvo in četrto vprašanje

- 65 Ob upoštevanju odgovorov na drugo in tretje vprašanje na prvo in četrto vprašanje ni treba odgovoriti.

Peto vprašanje

- 66 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da je potrdilo o dedovanju, kakršno je poljsko potrdilo o dedovanju, ki ga sestavi notar na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku, „javna listina“ v smislu te določbe, ki se lahko izda na obrazcu iz člena 59(1), drugi pododstavek, navedene uredbe, ki ustreza obrazcu iz Priloge 2 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014.
- 67 „Javna listina“ v skladu s členom 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 pomeni listino v dedni zadevi, ki je bila uradno sestavljena ali overjena kot javna listina v državi članici in katere verodostojnost, prvič, se nanaša na podpis in vsebino javne listine, in drugič, je ugotovil javni organ ali drug organ, ki ga je za ta namen pooblastila država članica izvora.
- 68 Poleg tega iz uvodne izjave 62 te uredbe izhaja, da bi bilo treba sprejeti avtonomno razlago pojma „verodostojnost“, s katero bi se odgovorilo zlasti na vprašanja o pristnosti listine, zahtevah glede obličnosti za listino, pooblastilih organa, ki sestavi listino, in postopku, po katerem se listino sestavi. Verodostojnost bi morala vključevati tudi dejstva, ki jih v javno listino zapiše zadevni organ, kot je dejstvo, da sta se navedeni stranki določenega dne sestali v prisotnosti tega organa in podali navedene izjave.
- 69 V obravnavanem primeru so notarji, kot je navedla poljska vlada, po poljskem pravu pooblaščenici za izdajo listin v zvezi dedovanjem, potrdilo o dedovanju pa se uradno sestavi v obliki javne listine. Poleg tega ima navedeno potrdilo v skladu s členom 95j zakona o notariatu enake učinke kot pravnomočni sklep o dedovanju.
- 70 Ugotoviti je treba tudi, da lahko notar v skladu s členom 95e zakona o notariatu, kot je bilo opozorjeno v točki 58 te sodbe, na podlagi svojih preveritev odkloni sestavo potrdila o dedovanju, zato se verodostojnost te listine nanaša na njen podpis in vsebino.
- 71 Potrdilo o dedovanju, kot je to iz postopka v glavni stvari, torej izpolnjuje pogoje iz člena 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012. Zato je to potrdilo javna listina in se njena kopija lahko izda skupaj z obrazcem iz člena 59(1), drugi pododstavek, te uredbe, ki ustreza obrazcu iz Priloge 2 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014.
- 72 Na podlagi navedenega je treba na peto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 razlagati tako, da je potrdilo o dedovanju, kakršno je to iz postopka v glavni stvari, ki ga sestavi notar na soglasno zahtevo vseh strank v notarskem postopku, „javna listina“ v smislu te določbe, ki se lahko izda skupaj z obrazcem iz člena 59(1), drugi pododstavek, te uredbe, ki ustreza obrazcu iz Priloge 2 k Izvedbeni uredbi št. 1329/2014.

Stroški

- 73 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

- Člen 3(2), drugi pododstavek, Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila**

o dedovanju je treba razlagati tako, da to, da država članica ni podala uradnega obvestila v skladu s to določbo o tem, da notarji izvajajo sodno funkcijo, ni odločilno za njihovo opredelitev kot „sodišče“.

Člen 3(2), prvi pododstavek, Uredbe št. 650/2012 je treba razlagati tako, da notar, ki sestavi listino na podlagi soglasne zahteve vseh strank v notarskem postopku, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ni „sodišče“ v smislu navedene določbe, zato je treba člen 3(1)(g) te uredbe razlagati tako, da taka listina ni „odločba“ v smislu te določbe.

2. Člen 3(1)(i) Uredbe št. 650/2012 je treba razlagati tako, da je potrdilo o dedovanju, kakršno je to iz postopka v glavni stvari, ki ga sestavi notar na soglasno zahtevo vseh strank v notarskem postopku, „javna listina“ v smislu te določbe, ki se lahko izda skupaj z obrazcem iz člena 59(1), drugi pododstavek, te uredbe, ki ustreza obrazcu iz Priloge 2 k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 1329/2014 z dne 9. decembra 2014 o obrazcih iz Uredbe št. 650/2012.

Podpisi